

О.Л. ТРОФИМЕНКУ — 75

10 листопада 2013 р. виповнилося 75 років від дня народження доктору біологічних наук, професору Олексію Лукичу Трофименку. Народився Олексій Лукич 10 листопада 1938 р. в с. Шпитьки Києво-Святошинського району Київської області. У 1960 р. закінчив Українську сільськогосподарську академію. Життя і творчий шлях ученого відображають умови, в яких формувалося нове покоління наукових кадрів аграрної науки, особливо її біологічної гілки, започатковувалася теоретична база селекції тварин і рослин — генетика — після 20-річного панування (1948–1968 рр.) лисенківської навали невігластва і знищення кадрів, видатних генетиків і селекціонерів — М.І. Вавилова, М.П. Дубініна, А.О. Сапегіна та ін.

Відродження генетики в Україні розпочалося з організації кафедри генетики в Українській сільськогосподарській академії (нині — НУБіП України), яку тоді очолив професор М.М. Колесник, відомий дослідник генезису видів великої рогатої худоби східного регіону колишнього СРСР.

Закінчивши аспірантуру при кафедрі генетики, О.Л. Трофименко захистив дисертацію й отримав учений ступінь кандидата біологічних наук. У 1971–1976 рр. Олексій Лукич читав курс лекцій з видової генетики у Київському державному університеті ім. Т.Г. Шевченка. У 1979–1982 рр., перебуваючи у Гвінеї (Західна Африка), О.Л. Трофименко систематично вивчав роботи класиків вітчизняної і зарубіжної генетики, досконало оволодів англійською та французькою мовами і викладав цими мовами біологію і генетику студентам зарубіжних вищих навчальних закладів, одночасно працював першим експертом-генетиком з племінної справи від СРСР.

Після повернення в Україну Олексій Лукич працював доцентом, професором кафедри генетики УСГА. Двадцятирічні дослідження з фенотипу великої рогатої худоби молочного і м'ясного напрямку продуктивності завершилися захистом (у Москві) докторської дисертації «Теоретические и практические основы фенетики дерматоглифов носогубного зеркала крупного рогатого скота» (1991 р.) й отриманням ученого ступеня доктора біологічних наук і звання професора кафедри генетики. Вчений проводив на фермах дослідження закономірностей успадкування кількісних та якісних ознак у молочних і м'ясних породах худоби, обґрунтував новий напрям оцінки фенотипу на основі картування хромосом, має понад 15 патентів на винаходи і оригінальні моделі.

Разом зі співробітниками кафедри Олексій Лукич підготував і видав навчальні посібники та практикуми з генетики сільськогосподарських тварин. Особливу популярність мають навчальні посібники: «Генетика сільськогосподарських тварин» (1996), «Генетика популяцій» (2003), «Генетика відтворення» (2011) та ін. Наукові праці професора відзначаються системним підходом до вивчених явищ в біології, практичною спрямованістю, тому вони не втрачають своєї цінності і в сучасній генетиці.

О.Л. Трофименко — суддя-експерт національної категорії з кінології, організатор спеціалізації «Кінологія» при НУБіП України. Разом з Ф.Й. Поліщуком він є співавтором навчальних програм, методичних розробок та підручників: «Основи кинологии» (2002), «Кинология» (2007), «Біотехнія собаки» (2010), «Одорология» (2012).

Нині професор О.Л. Трофименко працює над проблемами фенотипу, онтогенезу, фенотипу породних ознак великої рогатої худоби, ефекту Валунда щодо частки гомозигот в панміктичних групах популяції тварин та іншими проблемами теоретичної генетики.

Бажаємо Олексію Лукичу ще багатьох творчих звершень.

**І.І. Ібатуллін,
академік НААН
Д.Т. Вінничук,
член-кореспондент НААН
І.В. Гончаренко,
доктор сільськогосподарських наук**